

Utlåtande 2009:73 RI (Dnr 321-2793/2008)

**Avskaffande av vårdnadsbidraget
Motion av Malte Sigemalm (s) (2008:88)**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande
Motion (2008:88) av Malte Sigemalm (s) om avskaffande av vårdnadsbidraget avslås.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Malte Sigemalm (s) föreslår i sin motion (2008:88) att vårdnadsbidraget avskaffas och att de resurser som läggs på vårdnadsbidraget övergår som förstärkningsresurs till kommunalt drivna förskolor. Motionären anser att vårdnadsbidraget är en dålig reform och att det saknas intresse för vårdnadsbidraget bland barnfamiljer. I motionen hänvisas till att endast ett fåtal ansökningar inkommit och blivit beviljade. Motionären hänvisar även till att det i flera kommuner i Stockholms län finns en splittring inom alliansen i frågan. Slutligen ifrågasätter motionären huruvida alliansens jobblinje inte bör omfatta även vårdnadsbidraget.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att det är för tidigt att säga hur stort intresset för vårdnadsbidraget är efter knappt ett halvår. Många föräldrar har inte kunnat

planera in vårdnadsbidraget i samband med exempelvis föräldraledighet. Eftersom vårdnadsbidraget nu är beslutat och förutsättningarna är klara ges föräldrar möjlighet att ta med det i sin planering. Stadsledningskontoret kan konstatera att intresset för vårdnadsbidraget har ökat under hela perioden sedan införandet den 1 juli 2008.

Mina synpunkter

Stockholmarna har blivit vana vid alternativ, och av allt att döma trivs stockholmarna med detta. Stockholms befolkning har valt en majoritet som bejakar deras önskan om flera alternativ inom servicen som staden erbjuder. Om det handlar om äldreomsorg, barnomsorg, utbildningsalternativ eller parkservice spelar mindre roll. Stockholmarna vill ha ett eget val, och flera alternativ att välja mellan.

Stadsledningskontoret lyfter i sitt tjänsteutlåtande fram att vårdnadsbidraget främst är ett gott kompletterande alternativ till annan barnomsorg. Vi har en väldigt god kvalitet idag i barnomsorgen. I den brukarundersökning som USK på uppdrag av utbildningsförvaltningen genomförde 2008 kan man bland annat utläsa att mer än 90 procent av föräldrarna lämnat ett positivt helhetsomdöme om verksamheten.

Motionären framställer felaktigt vårdnadsbidraget som ett misslyckande. Jag håller inte med motionären, precis som jag tror att de 781 småbarnsfamiljer som beviljats vårdnadsbidrag i Stockholm inte heller håller med motionären om dennes verklighetsbeskrivning.

Vårdnadsbidraget stärker föräldrarnas valfrihet också då det ger förbättrade möjligheter att kombinera förvärvsarbete med mer tid åt barnen. Större valfrihet är i sig alltid något positivt, men det är självfallet möjligheten för yrkesarbetande föräldrar att kunna tillbringa mer tid med sina barn. Särskilt i Stockholm, som har en hög förvärvsfrekvens, innebär vårdnadsbidraget ett gott alternativ för att få dagarna som småbarnsförälder att räcka till.

Den borgerliga majoriteten i Stadshuset vill inte bestämma över stockholmarna, utan istället för dem presentera ett antal val att ta ställning till med hänsyn till de egna omständigheterna och förutsättningarna. Jag tror att Stockholms småbarnsföräldrar själva bäst kan bedöma sin unika familjesituation och därmed bäst själva välja den barnomsorgsform som passar just deras familj bäst. Må det vara vårdnadsbidrag, enskild förskola eller kommunal förskola. För att åstadkomma största möjliga flexibilitet och valfrihet har Stockholms stad även valt att införa möjligheten till vårdnadsbidrag på deltid.

Bilaga

Motion (2008:88) av Malte Sigemalm (s) om avskaffande av vårdnadsbidraget.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Roger Mogert* (s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Avslå föredragande borgarrådets förslag till beslut.
2. Bifalla motionen.
3. Därutöver anför följande.

I Stockholm finns ca 31 000 barn mellan 1-3 år. Enligt ärendet har 781 familjer beviljats vårdnadsbidrag vilket utgör ca 2-3 procent av de familjer som är berättigade beräknat utifrån hur många barnen är. Med andra ord är det väldigt få familjer som valt att ansöka om och använda sig av vårdnadsbidraget.

Att se vårdnadsbidraget som ett alternativ till förskolan visar på den moderatstyrda majoriteten och det föredragande borgarrådets syn på vad vårdnadsbidraget verkligen är. I den borgerliga retoriken kan vårdnadsbidrag jämföras med den verksamhet som bedrivs inom förskolan, något som självklart inte är sant. Vårdnadsbidraget innebär i praktiken att man motarbetar barns rätt till båda föräldrarna, till en pedagogisk utveckling likvärdig andra barns och möjligheten till socialt samspel och utveckling tillsammans med andra barn.

Föredragande borgarråd väljer att inte nämna att den moderatstyrda majoriteten i Stockholm har valt att gå från arbetslinje till bidragslinje i samband med införande av vårdnadsbidraget. Vårdnadsbidraget för människor längre från arbetsmarknaden och innebär ett riktat bidrag som både i teorin och i praktiken används för att människor inte ska arbeta och bidraget för grupper som redan står långt från arbetsmarknaden ännu längre bort från densamma. Att som i Stockholm erbjuda vårdnadsbidrag för deltid innebär dessutom en möjlighet att gå ner till deltidsarbete med hjälp av ett halvt vårdnadsbidrag. Med andra ord saknar vårdnadsbidraget, till skillnad från föräldraförskringen, koppling till arbete och utveckling.

Vårdnadsbidraget medför att kvinnors ekonomiska självständighet undermineras och att kvinnor som redan står långt från arbetsmarknaden hamnar ännu längre bort från densamma. De, oftast kvinnor, som tar ut vårdnadsbidrag riskerar även ett framtida bakslag vid pensionen.

Vårdnadsbidraget beräknas kosta närmare 16 miljoner kronor under 2009 vilket är resurser som istället skulle kunna satsas på att säkra kvaliteten inom stadens förskoleverksamhet och minska barngrupperna i förskolan. 12 av 14 stadsdelsnämnden klarar

inte att uppfylla kommunfullmäktiges mål om barngruppernas storlek, och risken är att grupperna ökar ytterligare under 2009.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Delvis bifalla förslag till beslut
2. Införa tvåfamiljssystem i enlighet med vad som anförs nedan
3. Införa möjligheten för föräldrar att vara kommunala dagbarnvårdare för egna barn
4. Samt anföra följande

Många vuxna önskar sig mer tid med sina barn. Ett bra samhälle ska kunna tillgodose sådana grundläggande mänskliga värden. Våra förslag är kortare arbetstid och större möjlighet att vara hemma med små barn. Ett sätt att få mer tid med barnen är tvåfamiljssystem. Denna modell fanns under 90-talet då vi precis som nu hade en babyboom. Den går ut på att två familjer tillsammans tar ansvar för familjernas respektive barn. Föräldrarna turas helt enkelt om med omsorgen av barnen i sina hem enligt ett schema som de inblandade kommer överens om. Föräldrarna anställs och får barnskötarlön av Stockholms stad. På så sätt kan föräldrarna i de två familjerna arbeta i sina ordinarie arbeten motsvarande fyra dagar i veckan. Barnen får vara tillsammans med sina föräldrar och andra vuxna i familjens nätverk i avvaktan på förskoleplats och köerna kortas. Trycket på förskolan minskar och en minskning av barngrupperna kan genomföras. Eftersom båda föräldrarna ingår i systemet främjar det också jämställdheten. Vi tror att många föräldrar skulle se detta som en bra övergång till förskolan.

Föräldrar ska kunna vara kommunala dagbarnvårdare för egna barn. Föräldrarna bör få en ersättning som är beskattad, pensionsgrundande och på en högre nivå än det av regeringen aviserade vårdnadsbidraget.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

Motion (2008:88) av Malte Sigemalm (s) om avskaffande av vårdnadsbidraget avslås.

Stockholm den 29 april 2009

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Carin Jämtin, Tomas Rudin, Roger Mogert och Teres Lindberg* (alla s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* (mp) med hänvisning till reservationen av (mp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Malte Sigemalm (s) föreslår i sin motion (2008:88) att vårdnadsbidraget avskaffas och att de resurser som läggs på vårdnadsbidraget övergår som förstärkningsresurs till kommunalt drivna förskolor. Motionären anser att vårdnadsbidraget är en dålig reform och att det saknas intresse för vårdnadsbidraget bland barnfamiljer. I motionen hänvisas till att endast ett fåtal ansökningar inkommit och blivit beviljade. Motionären hänvisar även till att det i flera kommuner i Stockholms län finns en splittring inom alliansen i frågan. Slutligen ifrågasätter motionären huruvida alliansens jobblinje inte bör omfatta även vårdnadsbidraget.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 januari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

I budget för 2008 beslutade kommunfullmäktige att ett kommunalt vårdnadsbidrag skulle införas den 1 juli 2008. Fram till och med den 5 december 2008 har 712 personer beviljats vårdnadsbidrag. Stadsledningskontoret anser att det är för tidigt att säga hur stort intresset för vårdnadsbidraget är efter knappt ett halvår. Många föräldrar har inte kunnat planera in vårdnadsbidraget i samband med exempelvis föräldraledighet. Eftersom vårdnadsbidraget nu är beslutat och förutsättningarna är klara ges föräldrar möjlighet att ta med det i sin planering. Stadsledningskontoret kan konstatera att intresset för vårdnadsbidraget har ökat under hela perioden sedan införandet den 1 juli 2008.

Vårdnadsbidraget ökar valfriheten och flexibiliteten för föräldrar med möjlighet till olika kombinationer av arbete, förskoleverksamhet och tid med barnet. Vårdnadsbidraget utgör ett komplement till förskoleverksamheten för de föräldrar som så önskar. Det bör därför behållas.

Motion (2008:88) av Malte Sigemalm (s) föreslås avslås med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2008:88

2008:88

Motion av Malte Sigemalm (s) om avskaffande av vårdnadsbidraget

Dnr 321-2793/2008

Stockholms stad införde vårdnadsbidrag från 1 juli 2008. Detta var alliansens och framförallt kd:s stora valfråga som infördes.

Vårdnadsbidraget kan anses vara en katastrofalt dålig reform. Det finns inget intresse för vårdnadsbidraget bland barnfamiljer.

Vårdnadsbidraget innebär att det skapas kostnader för hanteringen samt för själva bidraget.

Det skattefria vårdnadsbidraget är ur alla aspekter en reform som i Stockholm bör omprövas av Stockholms kommunfullmäktige. De pengar som satsas på vårdnadsbidraget bör i stället satsas på den kommunala förskolan.

I Länets kommuner som infört eller tänker införa vårdnadsbidrag finns det stora tveksamheter främst från allianspartierna. Vi Socialdemokrater har vår uppfattning klar i denna fråga.

I en artikel i Dagens Nyheter i början av november 2008 framgår synen på vårdnadsbidrag.

I Upplands-Bro kommun säger kommunalrådet Yvonne Stein (Fp) att det är en kvinnofälla, I Waxholms kommun säger Bengt Hansson C att man har beslutat att införa men det är osäkert att det blir av. Norrtäljes kommunstyrelseordförande Kjell Jansson M säger att det blir för dyrt och ska inte införas förrän 2010.

I Järfälla finns det ingen samlad bild av vårdnadsbidraget. Alliansmajoriteten är splittrad.

I Stockholm stad är det enbart ett fåtal ansökningar som inkommit och blivit beviljade med tanke på de många barnfamiljer som bor i staden.

Alliansens ledstjärna i politiska debatten brukar vara att man ska klara sig utan bidrag. Vi ska gå från bidragslinje till jobblinje. Gäller inte detta för vårdnadsbidraget.

Jag hemställer att Stockholms kommunfullmäktige beslutar

att vårdnadsbidraget avskaffas och de resurser som läggs på vårdnadsbidraget övergår som förstärkningsresurs till kommunalt drivna förskolor.

Stockholm den 1 december 2008

Malte Sigemalm